

SATSA PÅ
SJÖFART

Välj sjöfarten – med hela världen som arbetsplats

Att arbeta till sjöss innebär att ständigt vara på väg någonstans, att få se världen och samtidigt vara nära naturen och elementen. Sjöfarten är livsviktig för att hela samhället ska fungera, för att varor och människor ska kunna nå fram på ett hållbart sätt. Ett arbete inom sjöfarten har helt enkelt många fördelar. Därför ska du söka ett jobb inom sjöfartsbranschen:

Det finns yrken för alla personligheter

Ombord på fartygen finns allt från befälhavare och kockar, motormän och städpersonal. På landsidan behövs tekniker, ekonomer, logistiker och beteendevetare – för att nämna några. Det finns med andra ord yrken som passar alla, oavsett intresse och vem du är.

Hela världen blir din arbetsplats

Ett fartyg är en del av en internationell marknad och förutsättningarna är därför många gånger lika, oberoende vilken flagga fartyget för tillfället seglar under. Det innebär att arbetsuppgifterna för de flesta inom sjöfarten är desamma oavsett var i världen du arbetar!

Ett jobb på havet = ett liv i balans

Att utbilda sig till ett sjöyrke är att välja en livsstil, framförallt för dig som ska jobba till sjöss. Du arbetar i team som tillsammans måste lösa de problem och situationer som kan uppkomma ombord, många gånger utan hjälp utifrån. Du är också ledig långa perioder, vilket innebär gott om tid för att hinna med alla intressen i land.

Sverige är bland de bästa i världen

Vi i Sverige är duktiga på sjöfart. Personalen har ett gott internationellt rykte, svenska rederier tillhör de främsta i världen inom miljötänkande, säkerhet och arbetsmiljö. För att branschen ska kunna behålla sin position och fortsätta att utvecklas krävs att sjöfarten kan knyta duktiga och framtidsinriktade medarbetare till sig.

Vem gör vad ombord?

En fartygsbesättnings främsta uppgift är att se till att fartyget förs från en hamn till en annan på ett sätt som är säkert för de ombordvarande, lasten, miljön och omgivningen. Ett fartyg är indelat i tre olika avdelningar; däck, maskin och intendentur.

DÄCK

(Nautiska avdelningen)

Befälhavare

Högst ansvarig ombord.

Överstyrman

Chef för nautiska avdelningen. Ansvarar för lastning och lossning.

Andrestyrman

Går vakt och navigerar fartyget tillsammans med överstyrman.

Matros

Hjälper till vid förtöjning, lastning och lossning. Utför underhållsarbete på däck.

MASKIN

(Tekniska avdelningen)

Teknisk chef

Chef för tekniska avdelningen.

Förste fartygsingenjör

Arbetsledare för personalen inom tekniska avdelningen.

Andre fartygsingenjör

Ansvarar för dagliga driftsrutiner ombord.

Motorman

Utför reparationer och underhåll inom tekniska avdelningen.

INTENDENTUR

(Kök och ombordservice)*

Kocksteward

Ansvarar för mathållning, tvätt och städning ombord.

Mässpersonal

Hjälper kocksteward.

**Ombord på passagerarfartyg finns ytterligare befattningar, exempelvis intendent, restaurang, hotell-, och butikschef samt underställd personal inom de olika avdelningarna.*

ÖVRIGA YRKEN INOM SJÖFARTEN

Förutom arbete ombord på fartyg finns det flera funktioner som är både utmanande och intressanta.

Rederikontor

På ett rederikontor finns jobb inom teknik, säkerhet, personal och ekonomi.

Mäklari

Ett mäklari eller befraktningskontor arbetar med försäljning av transporter och kontrakt.

Försäkringsbolag

Det finns flera försäkringsbolag som har specialiserat sig på sjöfart.

Myndigheter

Det finns flera myndigheter som arbetar inom sjöfarten: Sjöfartsverket, Transportstyrelsen, Kustbevakningen, Marinen och Tullen.

Hamnar

Inom hamnarna finns likvärdiga uppgifter som på ett rederikontor, dock utförs även stuveriarbete i hamnarna.

Underleverantörer

Företag som tillverkar och levererar utrustning till fartygen, till exempel navigations-, last- och säkerhetsutrustning, proviant, färg, miljöprodukter med mera.

Fartygstyper

Det finns många olika fartygstyper som är anpassade efter last, arbetsuppgifter och var de opererar.

Färjor, passagerar- och kryssningsfartyg

Färjor är fartyg som transporterar passagerare och bilar mellan två eller flera hamnar. Ibland kombineras resan med kryssnings- och konferensverksamhet.

Tankfartyg

Tankfartyg transporterar flytande last i stora tankar. Lasten kan vara olja, bensin, gas och flytande kemikalier.

Bunkerfartyg

Bunkerfartyg förser andra fartyg med bränsle.

Rorofartyg

Roro är en förkortning för roll on/roll off, vilket innebär att fartyget tar last som kan rullas ombord antingen för egen maskin eller med hjälp av truckar.

Supplyfartyg

Supplyfartyg förser andra fartyg, plattformar eller havsbaserade vindkraftverk med utrustning och personal.

Bulkfartyg

Bulklast betyder att lasten transporteras löst i lastrummet. Vanliga bulklaster är spannmål, malm och kol.

Isbrytare

Isbrytare bryter is så att andra fartyg har lättare att komma fram.

Bogserbåtar

Bogserbåtar bogserar andra fartyg in och ut ur hamnar.

Containerfartyg

Containerfartyg är anpassade för att transportera containers som kan innehålla allt från mat till kläder, papper och hemelektronik.

Sjömättnings- och inspektionsfartyg

Sjömättnings- och inspektionsfartyg samlar in data och visualiserar förhållanden på havets botten.

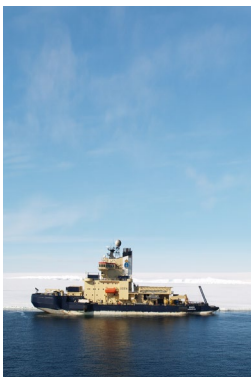
Färjor, passagerar- och kryssningsfartyg

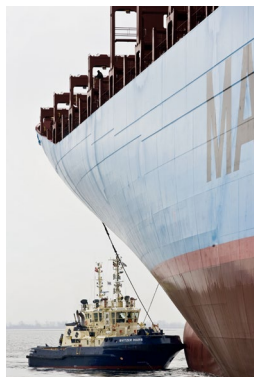
Bulkfartyg

Tankfartyg

Isbrytare

Bogserbåt

Rorofartyg

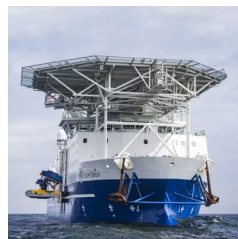
Supplyfartyg

Containerfartyg

Bunkerfartyg

Sjömåtnings- och inspektionsfartyg

Sjöfartsgymnasier

Jobba till sjöss eller plugga vidare efter gymnasiet? Sjöfartsgymnasierna erbjuder både en praktisk och teoretisk utbildning som ger grundläggande yrkeskunskaper och möjlighet att studera vidare till sjöbefäl på sjöfartshögskolorna eller andra högskoleutbildningar.

Sjöfartsutbildningen är en yrkesutbildning med egna examensmål inom gymnasieskolan. Efter avklarade studier kan du söka arbete i handelsflottan som däcks- eller maskinpersonal. Eftersom innehållet i fartygsdelen av utbildningen till stor del styrs av internationella regler för sjöfart kan du även söka jobb utomlands. Sjöfartsgymnasierna erbjuder också kurser som du behöver för att bli behörig att läsa vidare till exempelvis sjöingenjör eller sjökapten eller andra högskoleutbildningar efter avslutade gymnasiestudier.

Hur ser en utbildning ut?

Under dina tre år i gymnasiet varvar du teoretiska studier och praktiska moment ombord i skolfartygsmiljö. Förutom de gymnasiegemensamma ämnena som alla gymnasieelever i Sverige läser, ligger fokus på fartygskurser som handlar om säkerhets-, drifts- och underhållsarbete ombord.

Praktik som tar dig ut i arbetslivet

Eftersom en sjöfartsutbildning är en praktisk utbildning ingår även 75 dagars arbetsförlagd praktik (APL). Dessa görs på fartyg i handelsflottan, till exempel på passagerarfartyg och isbrytare. På dina praktikfartyg får du en allsidig inskolning till yrket och du har alltid minst en handledare ombord.

Hur ser arbetsmarknaden ut?

Arbetsmarknaden är både bred och mycket god. Du kan arbeta på allt från stora fartyg i internationellt vatten till skärgårdstrafiken och allt där emellan. Ingångslönerna är attraktiva, det finns intressanta karriärvägar och goda möjligheter till vidareutbildning. Om du är sugen på en varierad gymnasietid där du får ett yrke på köpet är du varmt välkommen till något av sjöfartsgymnasierna.

Här hittar du sjöfartsgymnasierna

Du kan utbilda dig till däcks- eller maskinpersonal på ett antal gymnasieskolor som finns på följande orter i Sverige. Teori varvas med praktiska moment och arbetsförlagd praktik som ger erfarenhet för såväl arbetsliv som för vidare studier.

1. Kalmar Praktiska Gymnasium

praktiska.se/skolor/kalmar

2. Lindholmens Tekniska Gymnasium

goteborg.se/wps/portal/lindholmenstekniska

3. Sjömansskolan Stockholm

sjomansskolan.se

4. Törnströmska Gymnasiet

karlskrona.se/hitta-verksamheter/gymnasieskola/tornstromska-gymnasiet

5. Wisbygymnasiet

gotland.se/sjofart

6. Öckerö Seglande Gymnasieskola

seglande.se

7. Härnösands Gymnasium

harnosand.se/barnochutbildning

Linnea Kristensson, 19

Lindholmens tekniska gymnasium

Jag går tredje året på sjöfartsutbildningen med inriktning däck på Lindholmens tekniska gymnasium. Jag gillar sjöfartssämnena mest och att klassen får jobba tillsammans på övningsfartyget Origo där vi gör olika uppgifter både på däck och i maskin samt säkerhetsövningar.

Praktiken gjorde jag på tre olika fartyg. Då fick jag lära mig vad det innebär med däckarbete och hur det fungerar

erar uppe på bryggan. I höst kommer jag att läsa vidare till fartygsbefäl på Chalmers.

Andree Nielsen, 19

Öckerö seglande gymnasieskola

Jag läser tredje året på Sjöfartsprogrammet, inriktning Maskin, på Öckerö seglande gymnasieskola. Skolan ligger alldeles vid vattnet, granne med Öckerö Maritime Center, där eleverna får sin utbildning i Basic Safety.

På vår skola går man ut på praktik under första terminen, det är bra att man snabbt ser om sjölivet är något som passar. Eftersom de flesta flyttat hemifrån för att börja här blir gemenskapen i klassen väldigt stark.

Det bästa med att läsa till vaktgående maskinpersonal (motorman) är att man får en insikt i arbetssituationen och lär sig yrket. Jag har bl.a. gjort praktik på Silja Symphony och Finnclipper.

Jag fick ett fint bemötande, lärde mig mycket och tyckte att det var väldigt kul ombord. Jag vill tipsa alla om att hålla en god kontakt med sina gamla praktikplatser för framtida arbetsmöjligheter! Det är viktigt att ta egna initiativ och visa att man vill jobba och lära sig, det minns redarna inför framtida rekryteringar.

Carl-Johan Grenestedt, 18

Sjömansskolan Stockholm

Jag läser tredje året på Sjömansskolan i Stockholm, inriktning maskin. Senare tänker jag plugga vidare till sjöingenjör på Sjöfartshögskolan i Kalmar. Jag siktar på att bli teknisk chef och skulle vilja testa olika fartygstyper när jag pluggar. Jag trivs med Sjömansskolan och tycker att det är jättebra att man får kombinera praktiskt arbete ombord på skolfartyget M/S Polfors, samtidigt som man har möjlighet att få alla poäng som behövs för att kunna läsa vidare på hög-

skola. Under årskurs två var jag ute på APL på isbrytare och tankfartyg i totalt 10 veckor och det var väldigt lärorikt.

Wanessa Klar, 18

Törnströmska gymnasiet

Jag läser sista året på Sjöfartslinjen, inriktning däck, på Törnströmska gymnasiet i Karlskrona. Det är en bred och rolig utbildning. Första året seglade vi med Gladan runt Kanarieöarna under en månad. Det var bra att komma ut på sjön och lära sig sjömanskap, tålamod och att leva tätt inpå varandra. Under utbildningen har jag även seglat med MS Michael Sars och gjort praktik på Viking Cinderella. Mina klasskamrater kommer från olika platser i Sverige och det tycker jag är roligt. Skolan ordnar boende. Efter studenten har jag fått sommarjobb som jungman. Jag ser

fram emot att komma ut i arbetslivet för att få erfarenhet. Framtiden ser ljus ut, det verkar vara enkelt att få jobb. Jag tror att jag kommer att läsa vidare till sjökaptan om ett år eller två.

Ovan: Öckerö seglande gymnasieskola. Nedan: Wisbygymnasiet

Linnéuniversitetet

Friheten, stämningen ombord och alla upplevelser. Det finns mycket som lockar med livet till sjöss. På Sjöfartshögskolan vid Linnéuniversitetet i Kalmar utbildas blivande sjökapten och sjöingenjörer.

Simulatorer

Sjöfartshögskolans simulatorpark är toppmodern. Några exempel på simulatorer är navigationssimulatorens och maskinrumssimulatorens. I dessa får Sjöfartshögskolans studenter många timmars övning i en mycket realistisk miljö. Simulatorer finns även för bland annat lasthantering och radiokommunikation. De uppdateras kontinuerligt och håller mycket hög standard. Faktum är att det mesta av utrustningen är densamma som finns ombord på fartygen.

Calmare Nyckel

Tänk att få köra ett fartyg redan under utbildningen. En viktig erfarenhet och en kul upplevelse på samma gång. Utbildningsfartyget Calmare Nyckel används naturligtvis för att öva navigation och på att gå till och från kaj. Hon är dock framförallt en flytande maskinhall, där man kan labba på exempelvis underhåll eller olika maskintekniska ämnen. På Calmare Nyckel genomförs även en del av den säkerhetsutbildning du måste genomgå innan du kan ge dig ut på din första praktik.

Praktik

Den fartygsförlagda utbildningen är en viktig del i lärosätets program. Redan första terminen får du därför mönstra på ett fartyg någonstans i världen för att prova på ditt kommande yrkesliv och för att få ombordutbildning. Den fartygsförlagda utbildningen är en viktig erfarenhet men också en förutsättning för att du ska få ut din behörighet som sjökapten eller sjöingenjör.

lnu.se/sjo

Ovan: Linnéuniversitetet. Nedan: Chalmers Tekniska Högskola

Chalmers tekniska högskola

Svenska sjöbefälsutbildningar står högt i kurs på en internationell marknad. Du som väljer att utbilda dig vid Chalmers tekniska högskola i Göteborg har goda förutsättningar att få ett arbete i en internationell och spännande bransch.

På Chalmers kan du läsa till befälhavare, fartygsingenjör eller en kandidatexamen i internationell logistik, yrken för dig som är intresserad av människor, teknik och ledarskap i en global miljö. Arbetet som sjökaptener eller sjöingenjörer innebär att du operativt framför fartyget mot nästa hamn. Efter några år på fartygen med erfarenhet av yrket ombord är du även attraktiv för arbetsmarknaden i land, exempelvis inom rederier, sjöfartsmyndigheter, energiproducenter, service och underhåll.

Internationell logistik är en bred affärsinriktad utbildning för dig som vill arbeta med sjöfart från land. Efter avslutad utbildning har du goda karriärmöjligheter på en global arbetsmarknad, som till exempel skeppsmäklare, speditör eller logistiksamordnare.

Under utbildningarna varvas teori med praktik ute på fartyg för sjökaptener och sjöingenjörer, eller på företag för studenter vid internationell logistik. Chalmers har ett nära samarbete med den lokala sjöfarts- och transportnäringen.

Chalmers har ett av Sveriges mest omfattande simulatorkluster för utbildning, där fartygets alla delar kan simuleras. Lärosätet har en omfattande praktisk verksamhet på Fryken med el, verkstad, motorlabb och en anläggning för högspänningsutbildning. Chalmers erbjuder kvalitativa utbildningar där studenter sista året har möjlighet till studentutbyten inom Erasmus med Holland och Norge med flera länder. Större delen av utbildningen bedrivs på dynamiska Campus Lindholmen i centrala Göteborg. Här bedrivs även forskning inom konstruktion, design och drift av fartyg, maritim miljö och sjösäkerhet.

chalmers.se/sjofarts-utbildningar

Marina läroverket

Marina läroverket är en fristående skola i marin miljö, som erbjuder gymnasieutbildningar, vuxenutbildningar i yrkeshögskolan och ett antal fristående kurser. Skolan är inte större (cirka 500 elever) än att de kan erbjuda både trygghet och kamratskap, men tillräckligt stor för att ge dig möjlighet till intressanta, rika och varierande upplevelser.

Skolan ligger i Stocksunds hamn, bara en mil norr om Stockholms city. Det är enkelt att ta sig till Marina läroverket – med buss, bil, T-bana, Roslagsbanan eller båt. Marina läroverket består av flera byggnader och gröna ytor inom samma område. Skolområdet inramas bland annat av kajen mot saltsjön, där de fartyg lägger till som används i undervisningen. Läget ger utmärkta möjligheter till att nyttja både vad skärgården och storstaden har att erbjuda.

Den 2-åriga YH-utbildning till "skärgårdskaptener" startade redan 1997. Utbildningen sker i nära samarbete med branschen. En kortare del av utbildningen är förlagd till Sjöfartshögskolan i Kalmar. Arbetsmarknaden för nyutexaminerade "skärgårdskaptener" är väldigt god. Marina läroverket har också ett stort utbud av kortare yrkesutbildningar/kurser riktade mot yrkesjöfarten.

marinalaroverket.se

Felicia, 24, sjökaptensprogrammet

Felicia Högberg går sista året på sjökaptensprogrammet på Chalmers och hoppas efter examen få jobb på tankfartyg. Hon tycker att det fina med utbildningen är att den är så bred: "Om jag vill gå iland i framtiden har jag en bra grund att stå på."

"Jag blir färdig till sommaren. Innan jag började på Chalmers läste jag sjökapten ett och ett halvt år i Norge och fick tillgodoräkna mig ungefär ett år."

Hon tycker att utbildningen i Sverige skiljer sig från den i Norge. "Det är mycket bättre utbildning här i Göteborg. Här har man praktiken integrerad i utbildningen, man får försmak på arbetslivet och hinner se vad man vill göra."

Felicia är uppvuxen i Göteborg och kom redan som liten i kontakt med sjöfart. "Då satt man och tittade på alla stora fartyg som åkte in och ut på älven. Vi har alltid haft båt när jag var liten och jag kände att om man får jobba med det man tycker är roligt, då har man lyckats. För mig fanns det inget annat alternativ än att läsa till matros på gymnasiet."

Hon har redan fått testa på att jobba på olika typer av fartyg. "Jag har gjort praktik på både roro-fartyg och tankfartyg. När jag åker från praktiken vill jag

*"När jag åker från
praktiken vill jag känna
att här har jag verkligen
lärt mig någonting"*

känna att här har jag verkligen lärt mig någonting och samtidigt gjort nytta."

När Felicia är klar med sin utbildning vet hon vad hon vill göra. "Förhoppningsvis får jag jobb på tankbåt. Det kanske är lite mer relax under sjöresorna,

men när man väl kommer till kaj och det är operation är det spännande saker med mycket fokus. Man får tänka och använda sin kunskap

för att lösa problem."

För henne är sjökaptensutbildningen idealisk. "Bara för att jag går iland någon gång i framtiden vill jag inte sluta jobba med sjöfart."

Julia, 30, sjöfart och logistik (fr.o.m. ht 2019 Internationell Logistik)

Att Julia Pagander kommer från en sjöfartsfamilj är inte den primära orsaken till att hon valde programmet sjöfart och logistik på Chalmers, där hon nu är inne på det tredje och sista året: "Jag tycker bara att det är en så oerhört spännande bransch."

"Egentligen var det logistikdelen som jag var mest intresserad av. I och med att sjöfarten är en så stor del av den globala marknaden så är det en väldigt bra kombination med sjöfart och logistik i samma program", berättar Julia. Hon gillar att det ingår praktik i utbildningen. "Det är också en positiv grej, det har man inte så ofta i tekniska utbildningar."

Sin praktik gjorde hon på Green-carrier. "Det var väldigt roligt att komma ut i verkligheten när man suttit med det teoretiska. När man väl var ute på företaget förstod man att man hade lärt sig oerhört mycket i skolan. Det får man aldrig testa på förrän man kommer ut i arbetslivet."

Att utbildningen är bred tycker hon är bra. "Jag känner att det finns många olika vägar att gå efter examen. Det har varit bra studietakt. Många av våra lärare kommer från yrkeslivet och det är också väldigt fördelaktigt att de har

varit ute i branschen själva."

Nu siktar hon på att få jobb på någon logistikavdelning. "Drömmen hade varit att få effektivisera logistikavdelningen."

*"Drömmen hade varit
att få effektivisera
logistikavdelningen."*

Jag vet inte riktigt vilken bransch jag vill in i, men just effektivisering tycker jag att är väldigt intressant, både vad gäller den ekonomiska biten och

även miljömässigt."

Eftersom utbildningen är sjöfartsinriktad, tror hon ändå att hon kommer att jobba med sjöfart. "Där har man en väldigt stor marknad. Att få jobba med sjön fast från landsidan är lite häftigt tycker jag."

Robert, 29, sjöingenjörsprogrammet

Robert Erlandsson studerar sista året till sjöingenjör i Kalmar och är övertygad om att han gjort rätt yrkesval: "Jag känner att det är helt rätt, det är världens bästa yrke. Oavsett om man jobbar till sjöss eller iland så är det absolut inga problem att få ett jobb."

Robert har redan tidigare gått en ett-årig maskinbefälsutbildning på Chalmers. Studierna till sjöingenjör påbörjade han i Danmark, men valde att fortsätta i Kalmar. "När utbildningen till maskinbefäl dök upp blev det lite som att prova på, men jag fastnade för den. Sedan var det naturligt att fortsätta med sjöingenjörslinjen."

Han anser att de största skillnaden mellan studierna i Danmark och Sverige är den praktiska biten. "Här i Kalmar har vi labbar i nästan vartenda ämne och använder faktiskt våra händer och får prova på de grejer vi läser om. I Danmark var det inte lika mycket hands on. Jag tycker att det är väldigt bra här, man får en bättre bild av det man studerar."

Han är även nöjd med sin praktik ombord – både i Danmark och Sverige. "I svensk regi har jag gjort praktik ombord på Atlantic Cartier. Då var det även en handledare ombord. Min övriga

praktik har jag gjort för Mærsk på två danskflaggade fartyg."

Efter sjöingenjörsexamen kommer Robert att göra sin sista praktik för Mærsk under sommaren. "Sedan börjar

jag jobba, det är min plan. Önskan är att att få jobb på Mærsk Supply, men om det istället blir containerfartyg spelar egentligen ingen roll. Man gör i stort sett samma saker i maskin. Vi ska se till att grejerna funkar och att båten kan köra dit den ska och kommer i tid.

Han tror inte att det kommer att bli problem att få jobb. "Grejen med den här utbildningen är att sjöingenjörer står väldigt högt i kurs."

"Grejen med den här utbildningen är att sjöingenjörer står väldigt högt i kurs"

Här kan du hitta mer om oss

Vill du veta mer om hur det är att arbeta inom sjöfartsbranschen? På vår hemsida satsapasjofart.se hittar du all information du behöver. Här kan du också se filmer och läsa intervjuer samt få svar på de vanligaste frågorna.

Du har väl inte missat att Satsa på Sjöfart också finns i sociala kanaler? Du hittar oss på Instagram och Facebook. Följ oss för de senaste nyheterna och uppdateringarna!

satsapasjofart.se

[@satsapasjofart](https://www.facebook.com/satsapasjofart)

[@satsapasjofart](https://www.instagram.com/satsapasjofart)

Fartygsförlagd utbildning

Sjöfartens Utbildnings Institut är länken mellan studenten, sjöbefälsutbildningarna och branschen. Målet är att göra praktikförfarandet så smidigt som möjligt för alla inblandande – studenten, skolan och rederiet.

SUI koordinerar, optimerar och kommunicerar fartygsförlagd praktik till samtliga studenter på sjöbefälsskolorna samt i viss mån APL (arbetsplatsförlagt lärande) till eleverna som studerar på sjöfartsprogram på en gymnasieskola. För att i högsta möjliga grad optimera praktikplaneringen har vi goda relationer med såväl rederier inom svensk sjöfart som andra aktörer i branschen och håller under utbildningstiden en kontinuerlig kontakt med alla studenter. Besök oss på sjofart.org

TRANSPORTFÖRETAGEN

CHALMERS

Linnéuniversitetet

Projektledning: Transportföretagen

Produktion: Breakwater Publishing

Tryck: Göteborgstryckeriet, 2019

Foto: Pär-Henrik Sjöström

Transportföretagen

Box 404
401 26 Göteborg
Tel 031 62 94 00
info@transportforetagen.se
transportforetagen.se

TRANSPORTFÖRETAGEN